

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conuersione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

95. P. Maioricae excurs fructuosissimae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

inde se acri verberatione afflictabat, ob reuerentiam Christi patientis. Daria domi carnifices nacta est parentem vtrumque, & geminos fratres, siue ethnicos seu desertores, & solennia naturæ iura priuatis commodis immolantes. Veriti enim ne se inuolueret Christianorum communis calamitas, si de Daria certiùs resciretur, omnes illi machinas admouere, vt se saltem ethnicam simularet: illa sacrilegium auersata, contestata est semper generosè, reuelli sibi posse vitalia, Christi fidem, & amorem non posse. Responione hac filia inconcussa atque intrepida furens Pater, eam columnæ alligat laquear fulciant, & matre cum impia, & fratribus impiis tandiu cædit, dum ad pedes illorum mortua caderet, acturæque post paulum animam crederetur, recepit se tamen aliquantulum, & dum minus à suis obseruatur à pio Christiano domi absconditur, vnde furtim Chæcium ad Partes transfmissa est. Christianorum in eius aduentu gratulationes, & alacritas, exantlati laboris partem maximam abstersere, sed consolata est illam præcipuè vitæ sanctus, & mortis pro Christo oppetendæ, ardore nobili, ei simillimus, iam enim secundum obscuro carcere, tanquam mortis pignore tenebatur, diu noctuque crura compedibus; collum iugo adstrictus, accedente subinde ab immani Eunuchò, fustuario crudeli, vt reuocaretur præsentis dolore & futuri metu ad Sacerdotium idoli, & templi quod ei antequam fieret Christianus, Regina commiserat; & quos ad Christum traduxerat populos idolo redderet. At is non minus in propugnanda fide sua fortis; quam in propaganda fuerat strenuus, atque indefessus; Eunuchi feritatem patientia, Reginae spes impias inuicta constantia fregit, liberque dimissus, animarum obsequio liberaliùs etiam quàm prius se deuouit. Non sit huic suppar, at certè mira est, pueri nouennis fortitudo, in retinenda sacrata icone quam gestabat è collo conspicuam, dum pœnatum timor Christianissimi notas in multis occultabat. In hunc Mandarinus dum fortè incidit, & videt patentem ad pectus iconem, fronte tristius caperata propius accedit, manibus illam direpturus, puer manus mittentem auertit, pugno iconem stringit, brachiis se tuerit & contra vim etiam dentibus rem gerit; indecorum Mandarinò erat certate cum puero, minatur itaque, superiores vestes tergo direpturum, quo nihil est illic probrosius, licet, inquit puer interiores quoque: & passu gemino retro cedens, ad Pedes Mandarinì superiorem vestem proiicit exclamans, felicem iacturam! qua seruo quod mihi est carius, cursuque se protipit quò talari abolla implexus Mandarinus eum consequi non posset. Dum hæc varijs geruntur locis, P. Hieronymus Maiorica Neapolitanus, quem diximus nulli loco affigi voluisse, longum sit dicere quot terras obierit, quantam ignem vbique spiritus diuini accenderit, nouem maximè in Regionibus Prouinciæ Engheanæ, anno seculi trigesimo secundo: magno quidem sed necessario accisi corporis detrimento, cum deessent in quos onerum tantorum partes reiceret. Fuit

Κ Κ Κ Κ 2

95.
P. Maiorica
excurs. fru-
ctuosissimæ.

cum pagorum duorum ac viginti, confessiones vno loco audiuit, qui ad se dierum trium & quatuor laborioso itinere ventitabant, magnam partem pauperes, & digni quorum causa cibi, somni, suique immemor, diu noctuque iis excipiendis audiendisque se traderet, impetrata vix hora qua pensum officij solueret. His verò cum daret operam aderant ad eum longinquioribus ex pagis legationes interdum sedecim, expectantium eius presentiam, ac dum solum deorsum nauigat, præsto iis futurus quibus condixerat; referit ipsemet vtraque in ripa viros sibi, pueros, feminas occurrisse, præstolantes dum illac transiret, proculque conspecto, quo circumuehebatur lintre, tetendisse in cælum brachia, humi fronte proiecta gratulatos sibi ipsius transitum, propinquanti verò inclamasse omnes, & nobis Pater miserere, sumus enim & nos filij Dei, vt sunt illi ad quos tu properas, & nulla te tangit nostri cura? quæris procul quos serues, & præsentis omittis? ac velut fortassis occasionem nunquam reuisuri, quæ tunc vltro se dabat, menses & hebdomadas numerabant, quibus iam Sacramentis carerent, Maiotica, quod vnum licebat, benè iis milies precatu consolabatur illos, & diem dicebat quo esset iis non raptim, sed abundè facturus satis: quibuscum verò aliquamdiu fuisset, auelli ab iis non poterat sine sensu doloris peracerbo, cum post aquæ lustralis quam secum adsportarent sacratam copiam, post oportuna salutis documenta, & vltimam ante discessum adprecationem, circumuallarent eum singulibus, fletibus, desiderijs audiendi, quærendi, discendi, tanquam recens appulsum. Prolixum foret, referre prodigia quibus illam Deus fouebat Christianitatem; lapsos metu tyranni, sollicitè sagaciterque requisitos, & pœnitadine condigna Deo restitutos; ædificatas ædes sacras, Christianorum cœtus idoneis ad stabilitatem legibus, documentis, Præfectis munitos. Partem hanc laboris ab operario excellenti, Christianorum impensam culturæ, non potavi latius explicandam. Habet pars altera conuersionem ethnicorum, haud paulò maioribus ærumnarum impensis curatam, sed quas operæ pretium etiam dulces fecit multumque amabiles, cum ex iis videret, quinque solum mensium spatio bis mille quingentas septuaginta quinque animas ab idolis ad Christum rediisse.

Præter hæc etiam Antonius Fontes Christianos inuisit qui erant in Tignoa, quo in itinere, ne quis ei remoram poneret, comitatu se adiunxit, quem Regis filius immensum trahebat, ad parentalia matri Reginae instauranda in ea Prouincia sepulta; solet hæc certorum titulum à viris tantum Principibus instauratio usurpari, primòque, vt iis libuerit vel secundo ab obitu anno. Est profecò laus Tunchinensium singularis, pietas in defunctos, in eam sunt qui patrimonia profundant, malintque egere filios suos censu, quam ope mortuos. Mitto caluitium, quo partem sui scedant maximè honoratam; cœlebs triennium, mœtorem non consolabilem, dies insuper habent quam plurimos,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

plurimos, Luna potissimum septima, & modos, & inuenta mortuorum rituum; esto, sacrilega, stolidum interdum, & deridicula, sed apud eos sacra, & efficacia, liberandis orbes functorum animis, transferendisque palingenesia meliori in pulchra, sana, sublimis fortunæ gradusque corpora, qui ferè illis est felicitatis scopus. Hic priuatorum funcribus tacitis quæ pro conditione illorum variantur, tantisper digrediar in Regiæ funus ab ipsomet descriptum spectatore, ut fieret de similibus coniectura; à me verò idcirco redditum ut intelligatur quàm sapienter Patres contenderint pietate aduersus defunctos magnifica, nec Sinenibus nec Tunchinensibus cedere Christianos; tamen secus nonnullis visum sit fieri oportere, qui heri aduenæ, hodie motis incogniti, iudices agere ausi sunt. Locus, scribit Fontes, exequiis lectus est vasta planities, ad Oppidum Cheuacum; pars eius maxima crassis illis quas habent, & validis arundinibus clathrata, demptis ad quatuor cæli plagas portis ingentibus; intus moles superbæ machinarum, mensium multorum operosus labor. Stabant ad postes decumanæ portæ orienti obuersæ gigantes duo, ad eius custodiam armati. Sequebantur elephantum sex, & equi totidem phalerati, sex inde triemes, suspensis ad nuntum, & cursum remis, utrimque omnia tum animantia, tum naues eleganti ordine digesta. Aliquantò ulterius gestatorium retè delicatissimæ texturæ, quod puellarum octodecim, & quinquaginta militum stipabat comitatus, eodem omnes tessarario colore & bacillo in manibus, ut solent qui Regum propinquos deducunt. Offerebat hæc matri Princeps, futura vltui, si quando illam cepisset cupido oberandi per campos elysios quos fingunt, & pingunt, & credi iubent Bonzj, etiam fabulis latiores. Ponè Regium comitatum, veniebant auiaria, greges, villæ, & quicquid ad mensam pertinet, legitimis missibus ornandam. Erant hæc iustis inter se distincta spatiis, turres duodetriginta, coloribus variis, & luminoso sandarachæ obductu longè præfulgentes, exagonæ quædam, rotundæ aliquæ, inæquales nonnullæ, sed nulla quæ ad orgyas saltè quadraginta non surgeret. Ima bubali, boues, capræ & porci occupabant; media animantes palati delicatioris, suprema omnis generis alites, & mixtus vocum tam dissimilium tam erat rabiosus, & calamitosus strepitus, ut confusos inferos claustrum illud graphicè referret. Tectum alitum, orizæ sacci, vna, & esculenta varia coronabant; Regiæ scilicet sub terris, & multo meliora, & abundantius reddenda, sic illi tam sine ambiguo, ut vestes, & supellestem adulterino intenta auro, quas ad sepulchrum inferias cremant, putent in alia vita auri probatissimi futura. Spectabantur deinceps vno ex latere, domus ex ligno viginti quatuor, cælaturis, gummissione splendida auriq; obducta, & omnis canonis architectonicæ elegantia perfectæ; futuræ sub terris palatia Regiæ. Latus oppositum implebant ingentes porticus, in iis vastæ capedines trecentæ octodecim seu conchæ potius, suo singulæ aceruo cibi lautissimi sic exaggeratæ ut innum acetui

96.
Regiæ funus.